

kazalište

Piše: KRISTINA KEGLJEN

Tek se s procvatom renesanse, humanizma i prosvjetiteljstva počelo drugačije poimati period djetinjstva. A 19. stoljeće i period vladavine kraljice Viktorije u Engleskoj donijeli su sveopću brigu o djeci i ustrajanje na važnosti njihova sentimentalnog odgoja. To je vrlo zgodno objedinjeno u dva romana Lewisa Carrola, odnosno Charlesa Lutwidgea Dodgsona, koji je čitao priče kćerima dekana fakulteta i iz toga je nastala njegova famozna Alisa čije "Neću!" je poštapalica svakog razigranog djeteta. Ima jedna zanimljivost: Lewis Carrol cijelog je života mucao, ali ne kad je bio okružen djecom. Ali na stranu i Carrol i Disneyevi crtići te svi filmovi napravljeni o ovoj neobičnoj djevojčici, jer Renata Carola Gatica u ZKM-u iskombinirala je sasvim novu kazališnu "Alisu" koja savršeno funkcionira u scenskom imaginariju. Skupini odraslih koji nameću pravila o ponašanju kazališnoj publici suprotstavlja se Alisa (Anđela Ramljak) koja vodi cijelo gledalište kroz čarobno putovanje – kroz san, kroz ogledalo, puteljkom od djetinjstva do odraslosti. Scenografija koja imitira ogledalo, a zapravo je najlonska folija, kreira jednostavnu i čistu, ali opet znakovitu prepreku za ulazak znatizeljne djevojčice u san koji će joj dati mnoge odgovore, ali ostaviti je i s mnogim pitanjima. U nevjerojatno zabavnoj i duhovitoj sceni s Vojvotkinjom (Edvin Liverić) i Kuharicom (Dado Čosić), Alisa sudjeluje u kuhanju juhe od riječi, s tim da su neke riječi zabranjene jer propitkuju upravu tu stamenost koja je bitna odraslim ljudima. "Čarobno", "Čudno", "Neobično", riječi su koji pokreću radnju, koji gegavu kuharicu pretvaraju u jedno od zanimljivih glumačkih uobličjenja u posljednje vrijeme u kazalištima, dok Vojvotkinji nema premca među premcima! Alisa dalje traga za svojim imenom, osobnošću i identitetom, a u glumi Anđele Ramljak očituje se sva znatizeljja, naivnost i razigranost dječakog uma,

Alisa je rekla NE! Čak i high-tech Kraljici...

Na stranu i Carrol i Disney i filmovi o ovoj neobičnoj djevojčici, Gatica je u ZKM-u iskombinirala novu 'Alisu' koja savršeno funkcionira u scenskom imaginariju

Petar Leventić igra
Kraljicu, a Anđela
Ramljak Alisu

'Čarobno', 'Čudno', 'Neobično', riječi su koji pokreću radnju

pa je jednako tako osupnuta, da se poslužim sofisticiranom riječi koju djeca tek trebaju naučiti, kad upozna školu u kojoj se uče neobične stvari i koje naizgled veze nemaju s pameću. Najmanje uspješna scena upravo je ta "školska", dok je scena s ispijanjem čaja također pomalo dosadnjikava i razvučena bez posebnog dramskog naboja. Čak ni golemi stol koji je scenski dobro igrao nije začinio ovaj odlomak. A onda na scenu dolazi Petar Leventić kao high-tech Kraljica koja bljeska na sve strane i Alisa završava "jastučnjakom" – tučom jastuka – i presudom koja, logike li blažene, dolazi prije samog zločina. Ali prije samog kraja, prije saznanja da su dječji umovi kompleksniji nego što ih ponekad odrasli doživljavaju, scena s Gusjenicom (Sreten Mokrović) koja svira na ludim gljivama pokazuje kako je cijela ova scenska mašinerija ukomponirana u snoliki svijet maštanja, melankolije i čudesnih putovanja svojstvenih samo najmlađima. I, da, nisu bitne nikakve stare ekranizacije, crtići, slikovnice i sve što je napravljeno prema romanima Lewisa Carrola, jer Gatićina "Alisa" posebno je vizualno, glazbeno i likovno djelo koje će sigurno postati jedna od prijelomnih dječjih predstava. Sve pohvale idu Ivoru Martiniću za dramatizaciju i niz duhovitih opaski, zakukuljenih vokabularnih rješenja i zabavnih insinucija, kao što je "Što je nama naša juha dala", koje fino ugođeno pokazuju svu raskoš jezika koju djeca tek trebaju usvojiti. Snovitu, nježnu, ali i sudbunosnu glazbu skrivili su Mrle i Ivanka Mazurkijević, koja je i pjevala uživo na sceni, i koji su ovu vizualnu raskoš jednostavnosti točno i precizno upotrijebili glazbenim akcentima. Raskoš jednostavnosti točna je sintagma kojom bih opisala scenografiju Isidore Spasić i Igora Vasiljeva te kostimografiju dvojca Decker i Kutić, jer nipošto nisu bili napadni, kako "Alise" znaju biti napadne, nego su bili suptilni u bogatstvu izričaja i dopustili da sve breme padne na tekst, režiju i glumce.